

PUBLICACIÓ PERIÒDICA
DE CULTURA

CERVELLÓ
TARDOR 2013
NÚMERO 10

SAU LLÓ

Avis Savis

25è HOMENATGE A
LA GENT GRAN

Retalls d'història

CAN SALA DEBAIX

Fogons i cellers

TEMPS DE BOLETS I
CARBASSES

CONSELL EDITORIAL

PRESIDENT

Josep M. Raventós

COORDINADOR

Pere Larrosa

DISSENY I MAQUETACIÓ

Jaume Pons

REVISIÓ LINGÜÍSTICA

Montserrat Luque

ADMINISTRACIÓ

Adjutori Gramunt

COL-LABORADORS:

MARY CARMEN ÁLVAREZ

PRIMITIVO ARDID

MONTSERRAT BARTOL

CHRISTIAN FEIJOÓ

JAVIER GAY

PERE LARROSA

ANTONIO MONFORTE

MARIA DOLORS ROIG

FOTO PORTADA:

Jaume Pons

EDITA:

SEGLE

Santa Anna, 1 l'Ateneu
08758 Cervelló
artipons@gmail.com
pelarros@gmail.com

IMPRIMEIX:

Gràfiques Ossó S.L.
Sant Feliu de Llobregat
info@grafiquesosso.com

SAULÓ núm 10 (III any) tardor 2013.

Reservats tots els drets.

S'autoritza la reproducció de treballs d'aquesta publicació sempre que se'n sementi la procedència.

© dels textos i les il·lustracions:
els autors corresponents.

Tiratge: 250 exemplars.

La revista SAULÓ i Segle Nou no es fan necessàriament responsables de totes les opinions expresades pels seus col·laboradors.

DISTRIBUCIÓ GRATUÏTA

Diposit Legal B-23.175-2011

Ja ha començat el nou curs escolar, la mainada, els nois i les noies i els joves universitaris es retroben amb els seus respectius professors i els llibres que durant els mesos vinents els han d'acompanyar per descobrir i enriquir els seus coneixements i compartir experiències. Tot això s'ha de desenvolupar en un clima de treball que per als docents és ben complex. El tracte amb els alumnes cada vegada té més dificultats per mantenir l'ordre a les aules.

He extret un paràgraf d'un article de Rafael Nadal aparegut a La Vanguardia titulat "Crisi i contravalors" que diu: "Els valors d'una societat són el fruit d'anys de conductes exemplars que es transmeten sobretot a l'àmbit familiar, però també a l'escola, al carrer, a la feina, a les competicions esportives, a les manifestacions culturals o a l'entreteniment audiovisual. I depenen d'una manera molt particular dels comportaments de les classes dirigents, que poden actuar com a referents positius o promoure contravalors i actituds negatives."

A aquesta crisi de valors hi podem sumar la crisi econòmica. Les classes mitjanes de la societat estan perdent poder adquisitiu, moltes famílies estan a l'atur, no ens hem d'estranyar, doncs, que en aquest ambient hi trobem algunes famílies desestructurades.

S'ha de reconèixer la gran labor i esforç dels mestres, que malgrat les dificultats amb les administracions, tiren endavant els programes educatius.

El doctor en Ciències Físicoquímiques i pedagog, Josep Estalellas i Graells (1879-1938) nascut a Vilafranca del Penedès fou l'ànima i creador de l'Intsitut-Escola del parc de la Generalitat de Catalunya (1932-1938).

Josep M. Ainaud de Lasarte deixà escrit que Josep Estalella promogué un ensenyament amb principis pedagògics que es basaven en unes premisses essencials: entusiasme, disciplina, abnegació, mutu auxili, sentit de la responsabilitat, fidelitat a nosaltres mateixos i als nostres orígens. En el seu diari íntim escriu: "M'he proposat de fer homes bons; si a més els faig forts, millor, i si a més en surten savis millor encara."

Per acabar, després d'aquestes reflexions, els mestres, els pares, l'escola, els governants i tots nosaltres tenim un repte, promoure una societat en valors positius on es pugui emmirallar la nostra joventut.

Josep M. Raventós i Broch

SUMARI

3	EN CLAU DE SOL Cristina Pluhar i <i>L'Arpeggiata</i> .	10	RETALLS D'HISTÒRIA Can Sala de Baix.
4	OLOR DE TINTA El totalitarisme comunista.	11	FILA SET Història del teatre a Cervelló
5	TRES I...ACCIÓ! És la televisió el nou cinema?	14	AVIS SAVIS 25è Homenatge a la nostra gent gran.
7	EL NOSTRE ESPORT 60è aniversari i orígens del C.D.Cervelló.	15	IN MEMORIAM En record de Mn. Francesc Queral.
8	FOGONS I CELLERS Tardor, temps de bolets i carbasses.		

CRISTINA PLUHAR I L'ARPEGGIATA

Pere Larrosa

Recentment ha sortit al mercat discogràfic un magnífic treball del grup *L'Arpeggiata* que porta el suggerent títol de *Meditarreneo*. Es tracta d'un recull de músiques procedents de diverses regions de l'àmbit mediterrani, el qual, segons ens diu Cristina Pluhar, solista i directora del grup, és tot l'espai que queda limitat pel conreu de l'olivera altrament dit "la frontera de l'olivera". És per això que hi trobem fados portuguesos malgrat que les seves costes no estan banyades per les aigües del Mediterrani. Al costat d'aquests fados (*Sem saber, Amor de mel...*) hi trobareu peces d'origen grec (*Hasapiko, Thalassa lypisou...*), napolità (*Sfessania*), turc (*Hicaz mandira*), mallorquí (*De Santanyí vaig partir*), català (*La dama d'Aragó*), castellà (*Tres sirenas, Los delfines...*) i de Salento, petita regió del sud d'Itàlia on encara s'hi parla grec (*Pizzica di San Vito, Agapimu fidela protini*).

Cristina Pluhar va néixer a Graz (Àustria) on va estudiar guitarra clàssica i es va especialitzar en música barroca i renaixentista. És per això que el seu mestratge va més enllà d'aquell instrument i ha esdevingut una reconeguda solista de llaüt, tiorba i arpa barroca. L'any 1992 es trasllada a París i actua en les més prestigioses sales de concert. L'any 2000 funda el conjunt barroc *L'Arpeggiata*. Reuneix, doncs, al seu entorn un grup de grans artistes que, a més de tenir una qualitat tècnica impecable, tenen la intenció d'oferir una visió particular i única de la música antiga, clàssica i popular. Les seves interpretacions tenen un segell propi i fàcilment identificable quan se'ls coneix.

Dels onze treballs discogràfics que *L'Arpeggiata* ha publicat des de la seva fundació voldria destacar, entre els de temàtica popular, *La Tarantela* dedicat a la tradicional dansa de la regió napolitana i que compta amb la participació de dos magnífics i insòlits cantants, Lucilla Galeazzi i Marco Beasley; *Los imposible* amb els extraordinaris King's Singers com a principals convidats i la participació del guitarrista flamenc Pepe Habichuela; i *Los pájaros perdidos*, un recull de cançons llatinoamericanes i on es pot gaudir de la meravellosa veu del contratenor francès Philippe Jaroussky interpretant una música ben allunyada del que ens té acostumats. Entre els treballs que podríem considerar més clàssics hi ha els dos dedicats a Monteverdi, on hi podem trobar joies com el duet *Pur ti miro* interpretat per Jaroussky i la soprano catalana Núria Rial.

No cal dir que us recomano vivament l'escolta d'aquests treballs i especialment del més recent, *Meditarraneo*. Estic convençut que hi descobrireu no només una música preciosa, de melodies senzilles i delicioses, sinó que hi trobareu una interpretació personal i d'altíssima qualitat.

envasados
togga

Ctra. Molins de Rei a Rubi Pol. Ind. El Canyet, nave 7
08754 El Papiol - Tel. 93 775 90 66 Fax. 93 775 90 54
nieves.torres@envasadostoga.com

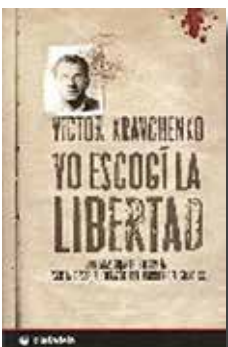
EL TOTALITARISME COMUNISTA

Pere Larrosa

Ara que el món occidental es troba immers en una profunda crisi econòmica i de valors, podria ser un moment propici pel retorn de sistemes d'organització política que, afortunadament, formen part de la història i que han estat vençuts per les societats democràtiques. Ens trobem, doncs, en un moment de la història on es podria produir el retorn d'ideologies extremes que només han portat mort i destrucció. Si bé, feixisme i nacionalsocialisme reben una condemna unànime per part de la societat democràtica, no passa el mateix amb el comunisme. Encara hi ha persones que, malgrat les evidències contràries, continuen veient en aquest sistema polític un ideal de justícia i llibertat. Intel·lectuals de tot arreu s'han posicionat i es posicionen encara a favor d'aquesta ideologia, que va portar la pèrdua de la llibertat de milions d'éssers humans.

Són pocs els llibres que, de manera rigorosa i honesta, han tractat aquest tema. I, estranyament, són encara menys aquells que s'han editat en català. M'ha semblat oportú, doncs, fer-vos un petit recull d'aquells que considero els més interessants i que poden oferir al lector encuriós una mirada, sovint dramàtica però aclaridora, de l'univers comunista.

L'any 1946 es publica el que està considerat com el primer llibre-denúncia d'aquest sistema. Es tracta de l'autobiografia novel·lada de l'alt funcionari soviètic Victor Kravchenko, *Yo escogí la libertad*. L'autor, membre del Partit Comunista soviètic des de la seva joventut, va voler denunciar al món l'horror imposat pel nou règim soviètic sota l'imperi de la força i la tortura. La seva publicació a França li suposà una

denúncia als tribunals per part del Partit Comunista francès que el va acusar de falsedat. Es va fer justícia i l'escriptor rus va guanyar el judici, però va ser estigmatitzat per una part de la societat francesa. La seva mort a trets, l'any 1966, s'esdevingué en circumstàncies estranyes: segons la versió oficial es va suïcidar, però la família la va atribuir als serveis secrets soviètics. El final del llibre és

colpidor: "Dedico aquest llibre al poble de Rússia, del qual formo part. El dedico a la memòria dels milions de persones que han mort en la lluita contra l'absolutisme soviètic; als milions d'innocents que malviuen en les innombrables presons i camps de concentració del Kremlin; a la memòria dels milions de compatriotes que moriren en defensa de la nostra estimada pàtria somniant un futur millor pel nostre poble. Dedico aquest llibre al poble progressista i de pensament social de tot el món que ajuda en la lluita per una Rússia lliure, democràtica. Sense això no hi podrà

haver pau duradora a la Terra".

Slavomir Rawicz, oficial de cavalleria polonès, fou detingut pels russos l'any 1939 i fou condemnat a 25 anys de treballs forçats en un camp de presoners de Sibèria. Pocs mesos després del seu empresonament aconsegueix escapar-se del Gulag i emprèn, amb sis companys de cel·la, un viatge a peu que el conduirà fins a l'Índia. L'any 1956 escriu, en col·laboració amb Ronald Downing, un llibre, *La llarga caminada*, en el qual relatarà aquelles vivències. El text és, doncs, una "narració d'aquell viatge, una història èpica de fugida i supervivència, i d'una determinació: la llibertat i la dignitat". Escrit amb un estil senzill i directe, la dissortada història del jove polonès ens arriba amb tota la seva cruesa i sinceritat.

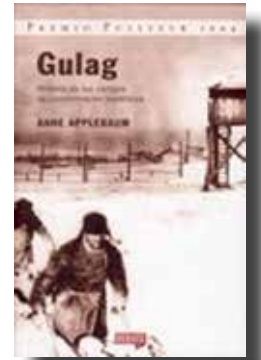
L'any 1973 apareix una de les obres cabdals de tota la literatura universal: *Archipiélago Gulag*, del premi Nobel Alexandre Soljenitsin. És un llibre de lectura obligada. Fou escrit entre els anys 1958 i 1967 a partir de les experiències de l'autor i d'altres dos-cents testimonis de persones que havien estat condemnades i recloses en els camps de concentració soviètics. Després d'anys de persecució, l'autor s'exilià als Estats Units per retornar a Rússia l'any 1994, on fou rebut com un heroi nacional.

El gran pensador francès Jean-François Revel va publicar l'any 1976 un assaig, *La tentación totalitaria*, on s'analitzen les causes per les quals els règims totalitaris han esdevingut tan populars en les societats liberals. No només entre els partits comunistes oficials occidentals i llatinoamericans o asiàtics, sinó també en amples corrents de la opinió

d'esquerra, familiaritzada amb el pensament marxista. Revel denuncia el reforçament de l'Estat-nació i dels nacionalismes en general, la qual cosa suposarà una fragmentació del món en unitats cada vegada més impermeables les unes a les altres, i es pregunta quines són les causes d'aquesta evolució. Com és habitual en ell, ens ofereix un text que no deixarà ningú indiferent.

Mercedes Rosúa, doctora en Filosofia i Lletres, professora d'institut i escriptora, va publicar l'any 2003 un interesantíssim llibre, *Diario de China*, en el qual ens explica la seva experiència com a professora de castellà en una escola xinesa durant els anys de la coneguda "Revolució

ÉS LA TELEVISIÓ EL NOU CINEMA?

Christian Feijoó

Fa un any per aquestes dates escrivia un article sobre el festival de Sant Sebastià, en to de comèdia, parlant d'una suposada maledicció del premi Donostia, cosa que el temps dirà si estava justificat o no. Però la veritat és que malgrat els meus advertiments supersticiosos, el festival ha tingut una nova edició i s'ha tornat a entregar un altre premi Donostia. Aquest any ha recaigut ex aequo en l'actor australià Hugh Jackman i la Carmen Maura. Dos actors que encara que en principi no ho semblen, tenen carreres bastant similars, els dos van començar molt joves en la interpretació, els dos han fet molt teatre, cosa no tan comuna entre actors d'èxit al cinema. Però el que més em crida l'atenció és que tots dos són actors que sostenen un llarg i fructífer idil·li amb la televisió. Hugh Jackman es va donar a conèixer en una sèrie que no ha arribat a les nostres terres anomenada *Corelli* (1995), una sèrie sobre presidians i les històries que els envolten; Carmen Maura, per altra banda, després d'haver fet molta figuració en cinema, va ser la televisió qui li va donar l'oportunitat de dir la seva primera frase a la sèrie de TVE *Tres eren tres* (1972). I des d'aquells remots inicis tots dos no han abandonat mai aquest mitjà. Només esmentar *La saga dels McGregor*, *Oklahoma!* i l'etern *Saturday Night Live* per part d'Hugh Jackman i *Curro Jiménez*, *A las once en casa* i *Círculo rojo* interpretades totes per Carmen Maura. Els dos han sabut donar altes quotes d'interpretació tant al cinema com a la televisió, cosa que els més puristes mai reconeixeran, ja que la televisió arrossega un estigma de producte preuinat per consum ràpid. Encara que crec que el fons no és més que un posat perquè, avui en dia, la televisió ofereix uns productes d'alta cuina, per a tot tipus de paladars, per seguir el símil gastronòmic. És cert que les sèries de televisió tenen un format pensat per ser encaixat entre anuncis, perquè és de la publicitat del que viuen les cadenes. Però des de fa uns anys, amb l'arribada de la televisió per cable i els videoclubs en línia, aquest tipus de mercat es va revolucionar perquè les cadenes de televisió disposaven d'uns ingressos, pre-emissió. Una cosa que van decidir reinvertir en generar els seus propis continguts. Assegurar així un producte a bon preu que podrien revendre més endavant a altres cadenes i així obtenir més beneficis a curt i llarg termini. Aquest fet va influir directament en la qualitat de les sèries, ja que no només consistia a vendre sèries a altres cadenes, el joc consistia a vendre "les millors sèries". Sèries que no només obtinguin premis, sinó una audiència important, que és el que importa. Per això la televisió va començar a reclamar professionals que ara treballaven en un altre mitjà, el cinema. Molts d'aquests professionals, que abans ja s'havien format a la televisió, van començar a fer el camí de tornada a un mitjà que any rere any agafava més pes i més qualitat. Recordo emocionar-me quan llegia els títols de crèdit que Juan José Campanella, guanyador d'un Oscar i director d'obres mestres com *El secret dels seus ulls* (2009) o

Cultural". La jove i idealista professora emprèn el viatge amb la il·lusió de trobar una Xina convertida en paradís de la igualtat i la llibertat. Només li calen uns mesos per adonar-se de la mentida. El text és una detalladíssima narració que ens endinsa en l'opressiu món de la societat xinesa i és ple d'anècdotes i petites històries de la gent senzilla, amb la qual va compartir la feina. Una autèntica perla.

Per acabar aquesta selecció, per força incompleta, us proposo la lectura del *Livre noir du communisme*, sense cap mena de dubte, el millor tractat que mai no s'ha publicat sobre la història d'aquest sistema polític.

Es tracta d'una obra col·lectiva dirigida per l'historiador francès Stéphane Courtois i en la qual pràcticament tots els autors són d'esquerres. És, doncs, un llibre que sorgeix d'un debat intern, de la constatació d'uns fets amagats i sovint negats, i de la necessitat d'explicar la veritat que va suposar el terror comunista. Els autors no es limiten a parlar-nos de l'àmbit soviètic, sinó que ens ofereixen un

impressionant recorregut pels diversos països on aquest règim ha aconseguit governar en alguna ocasió: Xina, Vietnam, Laos, Cambodja, Corea del Nord, Cuba i altres països de l'Amèrica llatina. És, doncs, un completíssim compendi, imprescindible per als amants de la història.

Referències:

1. Victor Kravchenko, Yo escogí la libertad. Editorial Ciudadela, 2008.
2. Slavomir Rawicz, La llarga caminada. Editorial Símbol, 2007.
3. Alexandr Soljenitsin, Archipiélago Gulag. Tusquets Editores, 2005.
4. Jean-François Revel, La tentación totalitaria. Plaza y Janés, 1976
5. Mercedes Rosúa, Diario de China. Grupo Unisón Ediciones, 2003
6. Stéphane Courtois i d'altres, El libro negro del comunismo. Ediciones B, 2010.

MAPFRE | FAMILIAR, S.A.

PERE BALLBER ALEGRE
Nº de Registre DGS i FP C005846213768Y

SERVEI D'ASSEGURANCES - PLANS DE PENSIONS
 GESTIÓ IMMOBILIÀRIA - HIPOTEQUES

Major, 58
08758 Cervelló
Barcelona

Tel. 93.684.13.63 / 609.30.97.63.
Fax 93.635.91.70.
pballbe@mapfre.com

El fill de la núvia (2001) era el director d'alguns capítols de *House*, *Rockefeller Plaza*, *Llei i Ordre* o el creador de la magnífica minisèrie *Vents d'Aigua*. O que per relançar una sèrie que estava caient en qualitat i audiència com era *CSI Las Vegas*, van decidir contractar a Quentin Tarantino, perquè dirigís un capítol doble. Una cosa que no només va ressuscitar la sèrie, sinó que va servir per obrir una nova franquícia a la sèrie *CSI New York*. Altres grans directors que han passat pel mitjà televisiu són Steven Spielberg dirigint capítols en sèries com *Colombo* i *Contes Sorprenents*, però apostant fort com a productor en sèries televisives, fruit d'això són les produccions *The Pacific*, *Terra Nova*, *Falling Skies* o la més recent *La cúpula*. És clar que com en tot, el que mana és el pressupost, i el diner ràpid ara està a la televisió. És clar que sempre hi haurà Blockbusters que rebentin les taquilles al cinema, però una estrena triga entre dos i tres anys, com a mínim, en preparar-se. En canvi, una temporada completa de *Joc de Trons* només cinc mesos. Vivim en una societat ràpida, on ens hem acostumat a esperar com a màxim una setmana per veure la continuació de la trama de la nostra sèrie preferida.

En canvi en el cinema, per veure la continuació de la nostra saga favorita, com a mínim, haurem d'esperar un any. En aquest any, poden haver passat moltes

coses, potser ja no estiguin de moda els vampirs i els superherois i que ara els que manen són els zombies i les pel·lícules postapocalíptiques. Una cosa que a la televisió té fàcil solució, es cancel·la temporada i es reescriu. Per això i per molts altres factors més complexos, la televisió li està guanyant terreny al cinema. Però això no vol dir que no hi hagi qualitat en els seus productes, és clar que hi ha coses que mereixen ser cremades i tirar les seves cendres al mar perquè no tornin mai, però en la seva majoria, la televisió avui en dia gaudeix de bona salut. A més com que existeixen tants canals, es multiplica l'oferta, per això és més fàcil trobar alguna sèrie al teu gust. De fet el centre de tot això és la sèrie *House of cards*, una sèrie de caràcter polític, produïda per un videoclub en línia anomenat Netflix, que ha decidit enguany passar-se a la producció, i com el seu model de negoci consisteix a llogar continguts directament a un públic final, un espectador que paga directament per allò que vol, sense intermediaris, ha pogut treure la publicitat de l'equació i passar a produir directament, ja que sabien que anava a ser un èxit instantani entre els seus clients. Atès que aquests clients, sense saber-ho, a l'anar llogant pel·lícules i sèries en línia, dia rere dia, any rere any, han participat en un immens estudi de mercat que ha conduït directament en una sèrie gairebé perfecta. Per a aquests clients, és clar. *House of Cards* no només és una revolució pel seu model de producció, sinó per la forma de veure, es pot

veure quan i com vulguis, ja que és en línia. I a més els guionistes d'aquesta sèrie com que no estan supeditats a la publicitat, ni als estrictes horaris de les franges televisives, han pogut fer realitat el somni de qualsevol guionista, deixar que les trames durin el que hagin de durar. En la sèrie protagonitzada per Kevin Spacey i Robin Wright i dirigida per David Fincher, director de *Seven* i *Zodiac* entre d'altres, hi ha capítols que duren mitja hora i altres noranta minuts, sempre depenent del que la història necessiti durar. Una cosa que fins ara no s'havia fet mai. Encara que segurament que quan arribi al nostre país, ja s'apanyaran per fer un *retalla i enganxa* perquè tots els capítols durin el mateix. D'això n'estic segur. Tot això em recorda a cert discurs que va donar Alex de la Iglesia fa ja tres anys en els premis Goya, en què

recordava que Internet existia i que calia buscar nous models per poder combinar cinema, televisió i Internet. Crec que la primera pedra d'aquest model audiovisual ja ha estat posada, ara només falta saber si al nostre país, aquest model pot ser implementat, ja que aquí hi ha un escull anomenat S.G.A.E. que se suposa que defensa als artistes i promou les arts i després només sembla que visquin als jutjats, intentant justificar on han anat els diners que han recaptat en nom de terceres persones. És trist, però per coses com aquestes, estic segur que molts professionals no van poder donar a llum les seves idees i van a haver de malvendre o simplement deixar-les dormir en un calaix. I com sempre, els més perjudicats són els artistes i el públic, nosaltres. Que només volem poder encendre la televisió i deixar que al nostre cap entrin aquestes històries que altres persones han realitzat amb tant d'esforç, només amb l'única intenció de sorprendre'ns. Així que parafraçant al senyor Murrow i més tard al senyor Clooney, li diem a la televisió "bona nit, i bona sort."

Treballs
de fusteria

JOAQUIM
PASCUAL
ARMENGOL

Avda. Joaquim Mensa, 80
08758 CERVELLÓ
Tel. 630 536 707
quimpasqual@yahoo.com

60è ANIVERSARI I ORÍGENS DEL C.D.CERVELLÓ

PRIMERA PART

Primitivo Ardid

Permeteu-me en primer lloc, escriure unes paraules de presentació d'aquest nou espai esportiu en la revista *Sauló*. En aquesta secció tinc com a objectiu presentar-vos articles relacionats amb el món de l'esport i Cervelló, d'una manera senzilla, divertida i entenedora. És per aquest motiu que enceto aquesta etapa amb molta il·lusió, des de la màxima humilitat i respecte per escriure breus pinzellades entretingudes de la història sobre l'esport local. Tanmateix també dedicarem un breu apartat d'informació d'actualitat esportiva sobre les activitats de les nostres entitats esportives.

A l'hora de començar amb el primer article, no vaig tenir cap mena de dubte, i crec que tocava estrenar-se amb l'entitat esportiva més antiga i vigent del poble: el CD Cervelló. Ara fa menys de dos mesos, i en plena Festa Major, el passat diumenge 4 d'agost el Club va celebrar el seu 60è aniversari en el camp de futbol municipal. Efemèrides on les autoritats municipals, el seu president Sr. Antoni Torruella i membre de junta, socis, seguidors, simpatitzants i jugadors dels equips, van recordar plegats anècdotes esportives del passat així com un breu discurs mirant cap el seu futur i reptes més immediats de l'entitat. L'aniversari va ser tot un èxit. Es va fer botifarrada amb una gran participació popular, i també durant tota la Festa Major es va realitzar una exposició en el local del Grup de Recerca molt ben organitzada, on es podia veure l'evolució de l'entitat al llarg d'aquestes sis dècades. En aquesta exposició es podien veure moltes fotos de diferents èpoques, força fons documental i molts dels membres que han format part d'aquest club al llarg del pas dels anys i que amb el seu esforç l'han fet gran.

Però, anem a saber quatre dades de l'entitat esportiva més vella del poble:

Any de fundació	3 d'agost del 1953
Activitat	Futbol
Primer President	Sr. Joan Torres i Serra (1953-1959)
Actual President	Sr. Antoni Torruella Montava (2012-actualitat)
Nombre Secretaria general de l'Esport	700
Nombre de la Federació Catalana Futbol	1187
Nombre de socis en l'actualitat	145
Nombre d'equips actual	3. <ul style="list-style-type: none"> - Un amateur que participa a la 4a divisió catalana (grup 11). - Un juvenil que participa a la 2a divisió (grup 28). - Un veterans.

El seu origen

Per informar-me sobre el seu naixement realitzo una entrevista la Sra. M. Victòria Torruella (actual vicepresidenta) i el Sr. Antoni Torruella (actual president), fills del que descobrirem més endavant d'una figura clau en la fundació del club, així com l'antiga zona esportiva municipal que durant tants vam gaudir molts cervellonins abans de la transformació actual amb la piscina i el pavelló, el Sr. Joan Torruella i Urpina. M'atenen molt amablement i m'expliquen moltes anècdotes del Club, així com els seus orígens. També em suggereixen que visiti l'exposició que va organitzar el Club conjuntament amb el Grup de Recerca dels 60 anys d'història de l'entitat. Aquesta exposició ja la vaig visitar durant la Festa Major, però hi torno per prendre notes del seu fons documental.

Fruit d'això, me n'adono que Cervelló sempre ha estat

un poble molt futbolero. Aquest esport ha format part de la nostra història des de fa prop d'un segle. El primer camp on es practicava aquest esport al poble durant els anys 1920 i principis dels 30 va ser el conegut com "el camp de la Rajolaria". Aquest camp estava situat on ara està el carrer Tomàs Villar. Es deia així perquè a prop hi havia una fàbrica de rajoles. Després, durant una època, van haver-hi dos camps alhora, uns es van traslladar per jugar al camp conegut com "el del Tercio o La Fabriqueta" (on està l'actual escola Santa Maria i l'aparcament) fins que els propietaris van decidir utilitzar aquest espai per altres fins. I un altre a la LLibra, inaugurat al 1934 per la Festa Major i que perdurà fins al 1953. En aquest camp jugaven els membres del Club Esportiu Cervellonense, entitat predecessora al posterior CD Cervelló.

Com es pot entendre el camp de la "LLibra" quedava molt lluny del poble (tocant amb Vallirana), i en aquella època

TARDOR, TEMPS DE BOLETS I CARBASSES

Montserrat Bartol

Ja ha arribat la tardor i, amb ella, les pluges i el fred. Aquesta estació ens farà gaudir d'uns mesos encantadors en la qual podrem observar com, lentament, el paisatge dels nostres boscos canviarà del color verd cap als colors grocs i ocres, que molts pintors han volgut immortalitzar en els seus llenços. I com no, el canvi de color dels nostres indrets naturals ve acompanyat d'aquella olor tan característica que barreja la humitat amb la caloreta, i que omple els cistells dels nostres apreciats bolets.

Els bolets, per créixer en les condicions adequades, requereixen de molta humitat i d'una temperatura relativament suau, sense la gelor de l'hivern ni la calor pròpia de l'estiu. Per aquesta causa, aquesta tardor que ja tenim aquí i que prové d'un estiu força plujós, que actualment manté unes temperatures suaus amb algunes pluges es pot convertir, com arriben a afirmar alguns mitòlegs, en una de les temporades més generoses dels darrers anys.

La cuina catalana és una de les més antigues, riques i complexes de totes les peninsulars. És una cuina molt viva, amb unes arrels profundes i fondes i amb uns trets que la fan única al món, fets que han portat a la Fundació Institut Català de la Cuina i Cultura Gastronòmica a treballar i col·laborar en el projecte que pretén aconseguir el reconeixement per part de la UNESCO de la cuina catalana com a patrimoni immaterial de la humanitat.

I a Catalunya, terra d'aficions relacionades amb la bona cuina i la bona taula, la cerca de bolets es converteix en un gran plaer solitari que l'antropòleg francès Claude Lévi-Strauss (1908-2009), guanyador l'any 2005 del Premi Internacional Catalunya que anualment atorga la Generalitat de Catalunya a les persones que han contribuït decisivament amb el seu treball creador a desenvolupar els valors culturals, científics o humans arreu del món, va definir com a un element essencial de la identitat del poble català.

Certament, el doctor en Biologia Josep Cuello Subirana, dedicat tota la seva vida a la docència, apassionat boletaire i autor del llibre *Passió boletaire. Mites, usos i costums* (2011) ens descobreix que la tradició de buscar bolets ha estat capaç, al llarg de la història, d'aixecar passions. El llibre, lluny de ser una guia de bolets es converteix, en paraules del propi autor, en una passejada per la història d'aquesta afició que és considerada ancestral. I a Catalunya, la tradició i la passió, ve de lluny, afirma, com a poble que s'ha de considerar micòfil (coneixedors dels bolets), a diferència d'altres d'Europa que eren considerats micòfobs (que hi sentien aversió).

no estava ben comunicat, i es feia difícil el seu accés per a tothom. Tanmateix tampoc reunia les condicions més idònies per jugar i tampoc disposava de vestidors ni de serveis. Fruit d'això, com també de la inquietud de la joventut del moment, així com de la societat cervellonina, encapsalada pel Sr. Joan Torruella i Urpina i el Sr. Josep Baqués i Valls, va anar arrelant la idea de traslladar aquest camp més a prop de la vila. Així doncs neix la necessitat de construir un nou camp que sigui accessible per a tothom i ben equipat.

Així doncs, finalment el 17 d'agost del 1952, aquests cervellonins aconseguen que l'Ajuntament faci seva aquesta idea i en Ple acordaren fer tot el possible per portar a terme aquesta construcció. Un any després, i com a conseqüència del treball i implicació de moltíssimes persones del municipi de forma altruista, i fins i tot col·laborant econòmicament, el 4 d'agost de 1953 s'inaugura el nou camp de futbol (on actualment trobem el pavelló i la piscina coberta) i tanmateix neix per la seva gestió el Club Deportiu Cervelló. En el proper article parlaré des de la seva fundació fins la seva actualitat.

Membres del C.D. Cervelló en l'homenatge al Sr. Joan Torruella i Urpina- 1959
Fons documental Grup de Recerca.

Breus d'actualitat esportiva

- El passat dissabte 28 de setembre a la tarda el Club Esportiu Futsal Cervelló va realitzar la presentació dels seus equips al Pavelló Municipal.
- El passat diumenge 29 de setembre a la tarda la Penya Blaugrana va realitzar la presentació de tots els seus equips al camp municipal.
- El club Pàdel Cervelló va celebrar del 25 al 29 de setembre, el seu 1er Torneig social amb un gran èxit de participació.

Si voleu que en la propera edició escrivim un breu comentari d'actualitat per alguna activitat que ha destacat de la vostra entitat, feu-nos arribar la informació a fuser_pao@hotmail.com.

Per constatar aquesta afirmació, l'etnobotànic nord-americà Robert Gordon Wasson (1898-1986) que va centrar els seus estudis en l'etnomicologia, va escriure una obra sobre la tradició micològica, coneguda amb el nom de *El hongo maravilloso: Teonanácatl. Micolatría en Mesoamérica*. En aquesta obra l'autor cita a catalans, provençals, bascos, polonesos i russos com a coneguts pobles micòfils.

Tot i que el doctor Cuello ens explica la curiositat que els bolets, antigament, feien por perquè sovintejaven les morts per causa de la seva ingesta, la realitat és que avui dia és una tradició molt arrelada i a les nostres terres hi trobarem, ben segurament, molt poca gent que una vegada a la seva vida no s'hagi endinsat dins el bosc per anar a l'aventura d'intentar omplir el cistell amb algun que altre rovelló. Jo mateixa hi vaig anar fa uns dies, i mireu quins dos exemplars vaig trobar!

Deixant de banda la història, però recuperant la bibliografia del doctor Cuello, us he de dir que a Catalunya hi ha milers de noms per esmentar els pocs centenars d'espècies de bolets que existeixen, i és molt curiosa la definició que se'ls ha donat amb el temps. Per exemple, si el nom del bolet parla d'una part de qualsevol animal, és un senyal de què és bo. Entre aquests hi tenim el peu de rata, la cama de perdiu o la llengua de bou. Per contra, si a la paraula bolet s'hi afegeix el nom de l'animal sencer, com passa amb el rovelló de cabra, aquest és dolent o no es troba entre els de més bona qualitat, conseqüència de què els pagesos de l'època entenien que se'ls havien de menjar les vaques, els bous o les cabres.

Cama de perdiu

Disponibles a boletairegironi.blogspot.com

Peu de rata

I com no, la tardor és època també de carbasses. En aquesta estació la carbassa és l'hortalissa que més destaca. A banda de ser l'ornament preferit de la cada vegada més coneguda festa de *Halloween* la carbassa, que és originària de l'Amèrica Central, és un ingredient utilitzat pels bons amants de la cuina que n'han fet multitud de receptes, tant de dolces com de salades. Existeixen més de 850 espècies i el seu ús

prové, també, de força temps enrere, ja que es remunta a la cuina dels egipcis i els hebreus. Tot i que actualment està present a la cuina de força formes diferents, la forma més habitual de trobar-la a casa nostra és a través de la crema, i és per a això que, fent honor a la tardor, i en homenatge al nostre president, en Josep Maria Raventós, que em va demanar expressament la recepta, en aquest número barrejarem aquests dos elements tant característics d'aquests dies, i us mostraré la recepta per preparar una crema de carbassa amb bolets, que he preparat jo mateixa.

Crema de carbassa amb bolets de temporada.

- 500 grs. de carbassa neta i sense llavors
- 2 porros mitjans i 1 ceba
- 125 grs. de crema de llet
- 250 grs. de bolets de temporada (qualsevol bolet, dels que trobeu o compreu)
- ½ litre de caldo vegetal
- 2 grans d'all
- Sal, pebre blanca mòlta, julivert i oli d'oliva

En una paella hi posem un raig d'oli i coem a foc lent els porros i la ceba ben picats. Quan estan ben transparents, afegim la carbassa a trossos, la sofregim durant 2 o 3 minuts i li afegim la llet, la sal, el pebre i els 2 gots de caldo vegetal. Ho deixem coure tot a foc lent durant uns 20 minuts fins que estigui ben tendre.

En una altre paella posem també oli i fregim els alls pelats ben picats i amb els bolets trossets. Deixem que evaporin l'aigua. Una vegada fregits, n'afegim una part al preparat anterior i ho passem bé per la batedora fins a aconseguir una crema suau. Rectifiquem de sal i pebre al gust de cadascú i servim ben calent, acompanyant la crema amb el saltejat de bolets que ens ha quedat, que posarem sobre la crema, amb una mica de julivert que hurem triturat ben fi.

Us recomano que, si podeu, utilitzeu bolets com el rovelló, el cep, la múrgola o trompetes de la mort. Aquestes dues espècies, considerades de les més apreciades, faran molt bona presència sobre la crema!

Una recepta boníssima, que us animo a provar! Bon profit!

GERMANDAT DE SANT SEBASTIÀ

MÉS DE CENT CINQUANTA ANYS
AMB LES FAMÍLIES DE CERVELLÓ

Santa Anna, 1 L'Ateneu -despatx nº 8
08758 Cervelló
Tel. 639 918 890 - 639 941 153
cervellogermandat.org

CAN SALA DE BAIX

Maria Dolors Roig

Can Sala de Baix és una masia anterior al segle XVIII situada en el camí que porta a Torrelles de Llobregat, sota de l'església romànica de Santa Maria de Cervelló, i dins el nucli rural de l'antic poble de Cervelló.

El conjunt és de dues edificacions principals, de planta rectangular amb la coberta a dues vessants. Ambdues construccions tenen planta baixa i pis.

A la façana originària on hi ha el portal dovellat rodó, de pedra vermella, hi ha incís a les mateixes dovelles el nom de Llorenç Pujol Pi, que fou un sacerdot que renovà la casa com a hereu dels Pujol. En aquesta façana hi trobem vestigis d'un rellotge de sol esfèric. La construcció més moderna fa un reclau ran del portal de la vella entrada principal, i el pis té una galeria d'arcs amb balconada de balustres. Les galeries, a les cases de pagès, tenien funcions assecadores: eren els llocs on hi passava l'aire i es podien conservar els productes del camp. Posteriorment, a Can Sala es va construir una altra edificació adossada a la galeria i altres edificacions annexes. Totes les masies que creixien en benestar

ampliaven les seves estances i construïen cossos adossats o annexos, els primers generalment eren habitables i els altres servien per poder desenvolupar tasques pròpies del camp. El cognom d'origen és el dels Pujol, que inicià la branca Joaquim Pujol i Antònia Font. Aquest cognom es mantingué diverses generacions fins que fou substituït vers el segle XIX pel llinatge dels Amat, que porta ja moltes generacions en la línia successòria de la masia.

En el seu interior existeix un plafó ceràmic molt ben conservat, del qual se'n desconeix la cronologia. És de grans dimensions: en un primer pla hi ha la figura de sant Francesc d'Assís i en segon pla, un paisatge urbà.

A Can Sala de Baix es reuniren als anys 1820, 1821 i 1822 per fer actes de conciliació, l'alcalde constitucional del poble de Cervelló, el demandant amb el seu home bo, i el demandat amb el seu home bo, amb la intenció de posar solució als conflictes haguts entre els pagesos, ramaders,

moliners, etc. Aquests ciutadans no eren únicament del poble de Cervelló, sinó que es mirava de resoldre situacions conflictives entre persones dels pobles veïns com foren de Vallirana, Pallejà, Torrelles, Sant Vicenç dels Horts, Sant Boi... i fins i tot de pobles més llunyans com els de La Granada i Olivella del corregiment de Vilafranca del Penedès. El manuscrit en què es va escriure tot això fou el *Libro de Determinaciones de Conciliación*, com hem dit dels anys 1820, 1821 i 1822. Durant aquest trienni es portava també a la masia de Can Sala de Baix un registre d'entrada de documents: eren ordres, circulars, decrets reials, decrets de les Corts... Aquesta documentació és testimoni de què durant aquests anys la casa de la vila del nostre poble estava a la masia de Can Sala de Baix. L'any 1820 era alcalde Pau Campderrós, el 1821, Llorenç Pi i el 1822, Juan Tres.

Atesa la tradició pictòrica de Cervelló, diversos artistes residents o vinculats al poble han volgut expressar plàsticament la masia de Can Sala de Baix en les seves pintures. Així, ha estat pintada sola o dins l'embolcall dels seus boscos.

Quan se celebra l'Aplec de Santa Maria és el moment de l'any en què els cervellonencs i cervellonenques ens sentim la masia una mica nostra, quan la mestressa de Can Sala de Baix, la senyora Rosa Amat Bordas, obre les portes de l'era perquè s'hi puguin fer actuacions programades, generalment sardanes i música tradicional catalana, dins els actes de l'Aplec. Aquell dia també obre les portes de la capella de la casa per poder-la visitar.

La capella:

La capella adossada al cos principal està dedicada a la Mare de Déu dels Dolors, és del segle XVIII, i damunt del portal es pot veure una rajola de València amb una pietat, i una inscripció de 1734, data en què es creu que foren acabades les obres.

Aquesta capella fou fundada pel reverend Llorenç Pujol i segons una carta escrita per ell mateix, que fou arxivada a la capella, manifesta que va ser beneïda en data 4 d'agost de 1764. L'administració de l'oratori anava a càrrec de Joan Nin Pujol, segons un document signat pel vicari general Francisco Lleonart, en data 16 de març de 1808, i arxivat a la parròquia de Sant Esteve de Cervelló. A les visites pastorals de 1906 i 1921 consta que era un oratori públic. Actualment és capella privada.

L'ara de l'altar és de pedra, i al seu voltant està ornamentat

amb sanefes. Està suportada per dues columnes i sengles capitells figurats.

1.- Els capitells

Els capitells no estan datats, però es poden valorar dins de l'estil romànic. Fou en el segle XII quan el capitell figurat es va esculpir a Catalunya amb temàtica historiada i escenes de La Bíblia, entre d'altres. Capitells amb escenes de l'Antic i el Nou Testament es troben als claustres de la seu de Girona, al monestir de Sant Cugat, alguns a Sant Pere de Galligants i al Museu de Cluny.

Els capitells que hi ha a la capella de la Mare de Déu dels Dolors són ricament treballats amb la tècnica de l'alt relleu i estan en molt bon estat de conservació. Es devien transportar d'algun indret. Els dos tenen la mateixa escena, que és la Nativitat, visibles per quatre angles, però amb una diferència, que la disposició dels elements figuratius no és igual.

1.1.- Iconografia dels capitells

En un angle, la Mare de Déu acarona l'Infant Jesús, a qui protegeix dins del seu mantell. Ella porta una toga on s'hi amaguen els cabells, l'Infant porta clenxa al mig i els cabells estan disposats a cada costat. En un altre angle, la figura de Sant Josep amb el seu atribut, una vara, que aquí té forma de gaiato, els seus cabells també porten clenxa al mig, té bigoti i barba, tot fet amb incisions, porta plects a la roba. En un tercer angle del capitell, la mateixa figuració de la Verge, que porta l'Infant a la falda, però aquí l'Infant està de cara a l'espectador, i en el darrer angle, Sant Josep torna a figurar-se, però aquí la vara adopta una posició de bastó. No apareix en cap dels ulls dels personatges l'ús del trepà. Entremig dels personatges, hi ha elements vegetals que són fulles de palmera que possiblement deriven del corinti. Es desconeix el mestre dels capitells.

2.- El portal

El portal de la capella, sembla que estigui sobreposat a una porta autèntica amb llinda llisa, és renaixentista i pel fet de ser més antic a l'oratori

i sobreposat a una porta amb llinda, indica que va ser traslladat d'un altre emplaçament originari.

El portal, obrat tot en pedra, és construït amb llinda profusament ornamentada. Els brancals tenen alguna reminiscència o hibridació gòtica.

2.1.- Iconografia del portal

Al centre de la llinda, dos àngels de cos sencer sostenen un escut dividit en dos àmbits: a la part de dalt una creu damunt d'una peanya i a la part de baix tres arbres. A sobre l'escut, un gos ajupit i doblegat. Aquest escut podria ser el que adoptaren els Pujol. Dos medallons a banda i banda de l'escut, amb retrats de dos personatges, el de la dreta és d'una dona i el de l'esquerra un home amb casc i llarga barba. A banda i banda de la llinda, un àngel encarat al buit de la porta i uns caps d'home amb gorra frígia i una dona mirant l'espectador. Aquesta iconografia té elements religiosos i civils.

Tots aquests aspectes fan que puguem parlar de Can Sala de Baix com una de les masies més emblemàtiques del poble de Cervelló

Fonts:

Libro de Determinaciones de Conciliación. 1820, 1821, 1822.
Libro perteneciente a las Órdenes recibidas en este pueblo de Sn. Esteban de Cervelló de la Superioridad. 1820, 1821, 1822.
A.D.B. Arxiu Diocesà de Barcelona. Visites Pastorals. Volum núm. 12, ELENOS. Arxiprestat Llobregat i Martorell. Elenc núm. 1.
Fitxa de la porta de Can Sala de Baix. Servei del Patrimoni Arquitectònic. Montserrat Pagès Paretas 1988.

Fotografies:

Maria Dolors Roig Mestre

AULA DE MÚSICA
CENTRE DE PEDAGOGIA
I TALLERS CREATIUS
Gisela Flasche Spaan
C/ Major, 102
08758 Cervelló
620 81 87 96

HISTÒRIA DEL TEATRE A CERVELLÓ

PRIMERA PART (VII)

Antoni Monforte

El 19 de març, dia de Sant Josep, de 1908, el grup de teatre de l'Ateneu varen tornar a representar el drama d'Ignasi Iglesias que tant havia agradat dos anys abans, *La mare eterna*. D'aquesta reposició de 1908 en fou protagonista la primera actriu Conxita Periu, i la resta del repartiment va ser el següent:

Marió – Conxita Periu
Florenci – Josep Pañella
Andreu – Tomàs Sospedra
Gabriel – Josep Campderrós
Enganya-amos – Francesc Julià
Ros – Àngel Bertran
Llec – Jaume Llopart

La simfonia inicial anava a càrrec de Julio Clavería i la vetllada acabava amb la comèdia en un acte de Francesc Xavier Godó, *La cosina de la Lola*, amb la senyora Periu i els senyors Julià i Bertran.

Això de convidar una actriu forastera és una manera de dir, ja que cobraven els seus honoraris i s'estaven a menjar i dormir a la fonda a càrrec de la Junta. La fonda de cal Masdeu era al carrer Major, número 60.

El dia 12 d'abril, dia de Rams, de 1908 hi va haver una gran funció teatral. La jove primera actriu que tant va agradar amb *La mare eterna*, Conxita Periu, tornava amb l'obra de Víctor Balaguer, *Les esposalles de la morta*, que era una versió lliure i reduïda del *Romeu i Julieta* de Shakespeare, amb el repartiment següent:

Julieta – Conxita Periu
Romeu – Josep Pañella
Capuletti – Tomàs Sospedra
Conrad d'Artés – Àngel Bertran
Fra Llorenç – Josep Campderrós

Acabava la funció amb la segona versió de la comèdia en dos actes *A la Lluna de València*, per la senyora Periu i els senyors Campderrós, Sospedra, Julià, Bertran, Flo i Llopart. Julio Clavería seguia desgranant les notes al piano.

El 28 de juny de 1908, vigília de Sant Pere, la companyia d'aficionats de l'Ateneu, amb la direcció de Josep Munné i la participació de la primera actriu Emilia Matas, va posar en escena el drama en tres actes i en vers, original de Josep Got i Anguera, *La muralla de ferro*, amb el repartiment següent:

Carolina – Emília Matas
Ramon – Josep Pañella
Esteve – Francesc Julià
Don Joan – Tomàs Sospedra
Carles – Àngel Bertran
Enric – Joaquim Flo
Pau – Prudenci Capellades

Acabava la vetllada el sàinet *Vots són triunfos*, per la senyora Matas i els senyors Sospedra, Bertran, Julià i Bultà.

El dia 2 d'agost de 1908 era la primera vegada que el grup de teatre local actuava per la Festa Major i varen triar el drama en quatre actes de Santiago Russiñol, *La mare*, amb la col·laboració del primer actor del Teatre Romea de Barcelona, Enric Guitart i les primeres actrius Concepció Pallardó, Emilia Matas i Lluïsa Farnés.

Es varen pintar per a l'ocasió uns decorats nous que, segons els assistents, eren magnífics pels senyors Codina i Sospedra, socis de l'Ateneu. Aquest últim, a més de ser un gran actor, dibuixava molt bé. El repartiment va anar de la manera manera:

Rosa – Concepció Pallardó
Isabel – Emilia Matas
Amparo – Lluïsa Farnés
Manuel – Enric Guitart
Carmona – Josep Pañella
Albert – Àngel Bertran
Isidre – Francesc Julià
Senyor Trillas – Joaquim Flo
Senyor Mestre – Josep Campderrós
Senyor Joan – Tomàs Sospedra
Vailet – Josep Flo

Acabava la funció el sàinet en un acte de Josep Maria Pous, *Curt de gambals*, per les senyores Pallardó, Farnés i Matas i els senyors Flo, Sospedra, Julià i Bertran.

La sala de l'Ateneu estava ricament adornada, amb motiu de la Festa Major, pel conegut decorador de Molins de Rei, senyor Baliarda.

El dia de Nadal de 1908 a les vuit del vespre, amb la col·laboració de les primeres actrius Cànida Sumalla i Matilde Romeu, varen posar en escena el drama en quatre actes i vers de Frederic Soler "Pitarra", *El plor de la madrastra*, amb una gran presentació escènica i el repartiment següent:

Reina Joana - Càndida Sumalla
Rosa – Matilde Romeu
Rei Joan II – Josep Pañella
Príncep Ferran – Joaquim Flo
Abiatar, metge jueu – Francesc Julià
Comte Pere – Josep Campderrós
Baró Guillem – Tomàs Sospedra
Lluís – Àngel Bertran
Patge – Josep Flo
Noble I – Pau Pascual
Noble II – Josep Carbó

Varen acabar amb el sàinet en un acte i en vers *Ensenyança superior*, per la senyora Matilde Romeu i els senyors Àngel Bertran, Francesc Julià, Tomàs Sospedra i Joaquim Flo.

El senyor Julio Clavería seguia amb el seu piano, bé de fet el piano era de l'Ateneu i ell, el pianista oficial.

Aquesta funció fou l'última de Tomàs Sospedra. Qui era aquest personatge?

Rostisseria Laura

***Pollastres a l'ast
Menjar preparat
Servei de càtering
Postres***

Tel.: 93 684 01 73

**Major, 26-28
08758 Cervelló**

TOMÀS SOSPEDRA

Agustín Sospedra i Nós i la seva esposa Josefa Ballés es traslladen a Cervelló des de Barcelona, on l'Agustín tenia una germana. Era la mare de la Conxita Barberà. La família era originària de les Coves de Vinromà, a la província de Castelló, i formaven una família molt extensa. A Cervelló hi varen néixer els seus fills, Julio el 1882, Tomàs el 1885, Miquel el 1888 i mort al cap d'un any i Josep el 1890.

Tomàs Sospedra, després de deixar l'escola, es posa a treballar a la fàbrica tèxtil que hi havia a Cervelló, al número 11 del carrer Joaquim Mensa. És el lloc on nosaltres hem conegut com les oficines de la fàbrica del vidre.

Tomàs Sospedra, als 20 anys comença a fer teatre a l'Ateneu amb l'obra *El full de paper*. Sempre va fer papers principals fins al dia de Nadal de 1908 amb el drama *El plor de la madrastra* de Pitarra, en què feu la seva última actuació.

El motiu pel qual deixés el grup de teatre fou el seu trasllat a la Colònia Güell, per treballar a la fàbrica de teixits. Allà fou contramestre i encarregat d'una secció. També hi va contraure matrimoni i va tenir un fill, en Jaume, que fou un destacat jugador de futbol a la dècada dels anys quaranta amb el Futbol Club Barcelona. Tomàs Sospedra era oncle del famós locutor de Ràdio Barcelona José Sospedra.

Josep Sospedra, germà de Tomàs, l'any 1921 es casa amb Maria Miret i marxa a viure a Sants. Els seus cosins hi tenien una important sastreteria que avui dia encara existeix.

Julio Sospedra es quedà a viure a Cervelló on moriria el 1931 als quaranta-nou anys.

Els Sospedra vivien a Cervelló, al número 80 del carrer Joaquim Mensa. En aquest lloc avui hi ha un bloc de pisos.

En el proper número parlaré dels germans Pañella, el Josep i l'Antoni.

Agraïments:
Arxiu Villar-Borràs
Arxiu Parroquial

25è HOMENATGE A LA NOSTRA GENT GRAN

Mary Carmen Álvarez

Aquest cop m'agradaria dedicar el meu article als nostres "avis savis" en general, explicant-vos que aquest mes de setembre hem celebrat a Cervelló, el 25è homenatge a la nostra gent gran.

La primera vegada que es va celebrar al nostre poble un homenatge a la vellesa va ser al 1962. L'Antoni Monforte recorda que va acompanyar a la seva àvia a la festa. Tenia 11 anys. Recorda que la gent gran feia el recorregut pel poble acompanyada, l'àvia per un nét i l'avi per una néta.

També, en cas de no tenir néts, eren acompanyats pels seus fillols o filloles. Tots plegats anaven a la missa i, en finalitzar, es traslladaven al local del Patronat o al d' "Educación y Descanso" on feien un dinar o un aperitiu.

A tots els avis homenatjats els obsequiaven amb una cistelleta amb productes alimentaris.

Per aquells anys s'havia constituït un Patronat local pels homenatges a la Vellesa, que va presidir durant molt de temps el Sr. Juli.

En un principi, aquesta festa se celebrava cada cinc anys, més tard cada dos (un any a Cervelló i un altre a la Palma), i més endavant es va començar a fer la festa cada any, fins al moment actual en què, a causa de la manca de pressupost, ja que aquesta festa la patrocina la Regidoria de Benestar Social i de la Gent Gran del nostre Ajuntament, s'ha decidit celebrar-la cada dos anys.

L'any 1977, l'homenatge es va celebrar amb un viatge a Montserrat i al 1979 amb una visita al Monestir de Poblet. Aquest darrer any va ser una mica especial, ja que a la relació d'homenatjats (93 dones i 60 homes) figuraven, entre d'altres, la Sra. Maria Antònia Macià i el seu espòs, el

Homenatge a la gent gran a les caves Rondel, amb el president Tarradellas i la seva esposa, 1985
Foto, E. Sarret, cedida per A. Olivella.

president de la Generalitat, M. Hble. Sr. Josep Tarradellas i Joan, que també havia estat nomenat president honorífic del Patronat a la Vellesa de Cervelló.

Nets i fillols dels avis en el primer Homenatge a la Vellesa, 1962
Arxiu, A. Olivella

Aquest viatge es va iniciar a les 7.30 h. del matí i es va tornar a Cervelló a les 17 hores. A Poblet, una vegada finalitzada la missa, es va visitar el Monestir i el Casal de l'Espluga de Francolí, i més tard, tots els avis amb els seus acompanyants i membres del Patronat van celebrar un dinar de germanor a l'hostal El Senglar, de l'Espluga de Francolí. Va ser un gran dia i una gran festa pels avis!

Cervelló és un poble que sempre s'ha preocupat pels seus avis i àvies i ha volgut agrair-los el que ells han fet per tots nosaltres durant la seva vida celebrant any rere any aquests homenatges.

Bé, estem a l'any 2013 i seguim celebrant festes en honor dels nostres avis i, per això, el passat dia 15 de setembre vam celebrar el 25è. homenatge a la gent gran de Cervelló.

Fa uns anys que, per decisió de la Comissió, aquesta festa no és només d'un dia. Es fa un programa d'activitats diverses al Casal d'Avis per a tota la setmana. D'aquesta manera també pot participar tota la gent jubilada del nostre poble, no només els que tenen l'edat establerta per participar en l'homenatge, que enguany s'ha fixat de 80 anys en endavant.

S'ha celebrat un berenar-sopar a la Masia de Can Esteve. Ha estat una festa magnífica. La propietària de la masia, Marisol, ha oferit el millor saló, el més gran i ha vestit les taules i cadires amb tot luxe de detalls. S'ha pogut gaudir de bona música i, fins i tot, la festa ha comptat amb l'actuació de la "tuna".

Homenatge a la gent gran, 2013
Foto, E. Sarret

Els membres de la Comissió més els voluntaris de la Creu Roja, juntament amb tres o quatre cambrers de la Masia, han servit el menjar a les taules dels avis del poble, de les tres residències (Les Oliveres, Mensa i Monges), així com de les autoritats. En total, hi havia al voltant de dues-centes persones.

A les postres s'han iniciat els parlaments per part de les autoritats competents i s'ha donat a cada avi homenatjat un petit obsequi com a record de la diada.

També, com cada any que se celebra aquesta festa, s'ha fet

EN RECORD DE MOSSÈN FRANCESC QUERALT I ARMENGOL

una especial menció a les dues persones més grans, home i dona, i l'alcalde, Sr. Jesús Arévalo, i la regidora de Benestar Social, Sra. Carmen Garcia, els han fet a mans uns obsequis i un ram de flors.

Aquest any les persones més grans presents al saló eren la Sra. Serafina Hernández, de 99 anys d'edat, natural de Salamanca i que viu a Cervelló fa més de trenta anys (la seva filla és la propietària de la boutique-perruqueria del c/ Vidriers) i el Sr. Joaquim Sala, natural de Cervelló, de 97 anys d'edat, vidu de la Sra. Josefa López amb la qual ha estat casat 75 anys i amb què ha tingut 8 fills. Tots dos han gaudit de la festa i de l'atenció personalitzada que han tingut per part dels membres de la Comissió d'homenatge, tal com es fa sempre.

Tot seguit s'ha fet menció de les activitats que se celebraran al Casal d'Avis Josep Tarradellas durant la setmana del 16 al 19 de setembre, convidant a tothom a les mateixes, així com s'ha manifestat l'agraïment a entitats i persones que han col·laborat en l'organització d'aquest acte.

Per finalitzar aquest article sobre la festa homenatge a la gent gran de Cervelló denguany, vull manifestar en nom dels membres de la Comissió, que tots estan especialment contents de poder acompanyar als nostres avis en aquest dia tan entranyable per tots i més quan sents a una àvia, a l'entrada de l'Església que et manifesta que "ha estat un dia molt feliç per al meu marit i per a mi, i jo personalment he de dir que en aquesta celebració he sentit que em tractaven com a una reina".

Homenatge a la gent gran, 2013
Foto, E.Sarret

Rector de la parròquia de Sant Esteve de Cervelló de 1964 a 1996, que morí a Barcelona, el 8 d'agost de 2013, als 89 anys d'edat.

Mossèn Francesc, les persones, feligreses o no, que vàrem tenir ocasió de compartir i relacionar-nos amb tu en molts moments de les nostres vides, en moments d'alegria, amb motiu de bateigs, primeres comunions, casaments d'amics i familiars, i també en moments de tristesa, en ocasió de comiats d'éssers estimats, cercant sempre el teu acompanyament en el dolor, i trobant sempre el teu consol, i la fe que ens transmeties en saber que anaven a retrobar-se amb Déu, i a una Vida Millor a dalt del Cel..., volem expressar-te de sentiment i de tot cor, un agraiement per tot el que vas fer per nosaltres.

Aquells moments tan agradables, de converses en la intimitat i la discreció del teu despatx a la rectoria de l'església..., la teva pipa inseparable. Lolor d'aquest tabac sembla que encara la sentim i ens evoca els records d'aquells temps. Sempre, tothom vàrem trobar confortables les teves paraules, les teves explicacions i les teves solucions.

Molts records inesborrables de quan vares venir a exercir al poble de Cervelló, amb la teva moto en les primeries, i després amb un senzill Dyane de l'època. Vas ser, sens dubte, un capellà modern i molt avançat

al teu temps i als temps futurs. També tenies un do especial per estar envoltat sempre d'un nombrós estol d'escolanets, fet que recordem que causava admiració entre la feligresia.

sempre conciliador amb tothom, trobant consol per als pobres i per als humils, per als incompresos i per als necessitats. Deies "per què haig de posar traves si em porten una criatura a batejar, tot i que els pares no estiguin casats? Quina culpa en té, la pobra criatura? Doncs encara gràcies que tinguin la voluntat de batejar el nen o la nena a la Llum de Déu. Per què m'hi he de negar?"

També vas saber defensar amb plena consciència i energia la preservació del patrimoni arquitectònic de l'església, litigant o barallant-te (en el bon sentit), si convenia, amb l'Ajuntament de torn per permisos urbanístics inadequats que podien malmetre la vista i la bona imatge de la nostra bella església de Sant Esteve de Cervelló, Les alumnes del Col·legi Verge del Roser de Vallirana, que vam tenir la sort de tenir-te de professor amb les teves classes magistrals de religió, de filosofia, i també de conseller espiritual, et recordem molt especialment amb gratitud, respecte i admiració.

Et vàrem anar a veure a la Residència Sacerdotal de Barcelona, fins que la teva malaltia i l'alzheimer que ja feia temps havia fet ferida en la teva memòria, va fer que amb prou feines ens coneguessis, i tan sols després de donar-nos la teva benedició amb les mans (i aquestes varen ser les teves darreres paraules adreçades a nosaltres), ens vas dir: "Agafeu-me entre totes i tots vosaltres i m'enlaireu d'una empenya ben forta cap amunt, perquè així arribi ben aviat al Cel".

Estimat i ben volgut mossèn Francesc, ET RECORDAREM SEMPRE, I ESPEREM RETROBAR-NOS AL CEL!

Foto, E. Sarret.
Cessió del arxiu parroquial.

Vicenç Julià i Roser Pi (Cervelló, 27 de setembre de 2013)

Trini's

Moda y
peluquería

C/ Vidriers, 11 Cervelló
(Junto a la Policía Local)
TEL: 93 660 33 36

Farmàcia **Simon Bisbal**

Major, 48
tel.: 93 660 05 40
CERVELLÓ

Llic. J.A. Simon Bisbal

*Hotel-Spa
Golf -Pitch & Putt
Banquets*

*www.canrafel.net
hotel@canrafel.net
reserves 93 650 10 05
08758 CERVELLÓ*

Fleca El Llonguet

Major, 64 08758 CERVELLÓ Tel. 93 516 78 48 flecaellonguet@yahoo.es

*-Ens fem el nostre pa i pastisseria
-Elaborem i cultivem un ferment propi pel pa
-Pa fresc i de qualitat
-Baguette a l'estil francès*

*-Coques dolces i salades
-Panets per festes infantils, etc...
-Couem durant el dia
-No utilitzem aditius artificials*

OBRIM DIUMENGES I FESTIUS

Existe un lugar...

**MASIA
Can Esteve**

Riera,2 - 08758 Cervelló

Tel. 93 660 27 06

www.masiacanesteve.com